

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 64/2022, instat contra l'Ajuntament de Barcelona

Antecedents

1. En data 15/06/2022 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit del Sr. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades personals, que havia exercit prèviament davant l'Ajuntament de Barcelona. La persona reclamant manifestava que havia sol·licitat a l'Ajuntament de Barcelona saber *'quines persones, en quin temps i formes han accedit a les meves dades en aquest últim any'* i que no estava d'acord en la resposta que li havia donat l'Ajuntament denegant-li l'accés.

Juntament amb la reclamació aportava la resposta que l'Ajuntament havia donat denegant la seva petició en base a que *"l'accés per part de persones que duen a terme les seves funcions professionals com a part integrant de l'entitat responsable del tractament (com a exemple, els diferents professionals assistencials o d'administració i gestió d'un centre sanitari), no suposaria pròpiament una "comunicació" als efectes de la normativa de protecció de dades ja que, en aquest cas, les dades de l'afectat no surten del control i de l'àmbit de gestió del propi responsable. Així, aquest accés no formaria part de la informació que l'article 15.1 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades) (en endavant RGPD) exigeix donar a l'afectat, ja que el personal propi de l'entitat que és responsable, no seria un "destinatari al que s'han comunicat o es comunicaran dades personals"; als efectes de l'article 15.1.c) de l'RGPD."*

2. En data 6/07/2022, es va donar trasllat de la reclamació a l'Ajuntament de Barcelona per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents i aportés la documentació acreditativa de la resolució de la sol·licitud i de la seva notificació.

3. L'Ajuntament de Barcelona va formular al·legacions mitjançant escrit de data 13/07/2022, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que la persona reclamant va efectuar una sol·licitud d'exercici del dret d'accés, presentada el dia 25/05/2022, amb el següent contingut *'Quines persones, en quin temps i formes han accedit a les meves dades en aquest últim any'*.
- Que en data 9/06/2022 es va respondre la sol·licitud, la qual va ser posada a disposició del reclamant el mateix dia, i acceptada per aquest en data 10/06/2022.
- Que la resposta es va fonamentar en el dictamen CNS 8-2019 d'aquesta Autoritat, apartat IV, relatiu a *'Pel que fa al contingut i l'abast del dret d'accés a la informació personal, cal referir-se a l'article 15 de l'RGPD (...)'*.

Juntament amb l'escrit d'al·legacions, aportava els següents annexes:

- Annex 1: Petició d'exercici de drets del reclamant, presentat en data 25/05/2022. En aquest escrit la persona aquí reclamant demanava *“quines persones, en quin temps i formes han accedit a les meves dades en aquest últim any”*.
- Annex 2: Resposta de l'Ajuntament de Barcelona, de data 9/06/2022.
- Annex 3: Evidència de la notificació de la resposta a la petició d'accés, de data 10/06/2022.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'article 15 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), referent al dret d'accés de la persona interessada, preveu que:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener del responsable del tratamiento confirmación de si se están tratando o no datos personales que le conciernen y, en tal caso, derecho de acceso a los datos personales y a la siguiente información:

- a) los fines del tratamiento;*
- b) las categorías de datos personales de que se trate;*
- c) los destinatarios o las categorías de destinatarios a los que se comunicaron o serán comunicados los datos personales, en particular destinatarios en terceros u organizaciones internacionales;*
- d) de ser posible, el plazo previsto de conservación de los datos personales o, de no ser posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;*
- e) la existencia del derecho a solicitar del responsable la rectificación o supresión de datos personales o la limitación del tratamiento de datos personales relativos al interesado, o a oponerse a dicho tratamiento;*
- f) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;*
- g) cuando los datos personales no se hayan obtenido del interesado, cualquier información disponible sobre su origen;*
- h) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.*

2. Cuando se transfieran datos personales a un tercer país o a una organización internacional, el interesado tendrá derecho a ser informado de las garantías adecuadas en virtud del artículo 46 relativas a la transferencia.

3. El responsable del tratamiento facilitará una copia de los datos personales objeto de tratamiento. El responsable podrá percibir por cualquier otra copia solicitada por el interesado un canon razonable basado en los costes administrativos. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, y a menos que este solicite que se facilite de otro modo, la información se facilitará en un formato electrónico de uso común.

4. El derecho a obtener copia mencionado en el apartado 3 no afectará negativamente a los derechos y libertades de otros.”

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableix el següent:

“3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:

a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o

b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)”

Per la seva banda, l'article 13 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret d'accés:

“1. El dret d'accés de l'afectat s'ha d'exercir d'acord amb el que estableix l'article 15 del Reglament (UE) 2016/679.

Quan el responsable tracti una gran quantitat de dades relatives a l'afectat i aquest exerceixi el seu dret d'accés sense especificar si es refereix a totes o a una part de les dades, el responsable li pot sol·licitar, abans de facilitar la informació, que l'afectat especifiqui les dades o les activitats de tractament a què es refereix la sol·licitud.

2. El dret d'accés s'entén atorgat si el responsable del tractament facilita a l'afectat un sistema d'accés remot, directe i segur a les dades personals que garanteixi, de manera permanent, l'accés a la seva totalitat. A aquest efecte, la comunicació del responsable a l'afectat de la manera com aquest pot

accedir al sistema esmentat és suficient per tenir per atesa la sol·licitud d'exercici del dret.

No obstant això, l'interessat pot sol·licitar del responsable la informació referida als extrems previstos a l'article 15.1 del Reglament (UE) 2016/679 que no s'inclogui en el sistema d'accés remot.

3. Als efectes establerts a l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679 es pot considerar repetitiu l'exercici del dret d'accés més d'una vegada durant el termini de sis mesos, tret que hi hagi una causa legítima per fer-ho.

4. Quan l'afectat triï un mitjà diferent al que se li ofereix que suposi un cost desproporcionat, la sol·licitud s'ha de considerar excessiva, per la qual cosa l'afectat esmentat ha d'assumir l'excés de costos que la seva tria comporti. En aquest cas, només és exigible al responsable del tractament la satisfacció del dret d'accés sense dilacions indegudes.”

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3. Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'Ajuntament de Barcelona va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret d'accés exercit per la persona reclamant.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 25/05/2022 va tenir entrada a l'Ajuntament de Barcelona, un escrit de la persona reclamant mitjançant el qual exercia el dret d'accés a les seves dades personals. També consta acreditat que l'Ajuntament va notificar a l'aquí reclamant la resposta a la seva petició en data 10/06/2022.

Així doncs, l'Ajuntament de Barcelona va resoldre i notificar la resposta a la petició d'exercici del dret d'accés sol·licitat en el termini màxim d'un mes previst a l'article 12.3 de l'RGPD.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas l'accés a les dades en els termes que ho sol·licità la persona reclamant.

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 15 de l'RGPD configura el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que són objecte de tractament i, en tal cas, accedir a les dites dades i a la informació sobre les finalitats del tractament, les categories de dades personals, els destinataris als quals s'han comunicat o es comunicaran les dades personals, així com a la resta d'informació detallada a l'article 15.1 del RGPD. A més, l'article 15.3 de l'RGPD reconeix expressament el dret de tota persona a obtenir del responsable del tractament una còpia del document on constin les dades personals respecte les quals s'ha sol·licitat l'accés.

El dret d'accés és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. Tal com ja s'ha avançat, mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de rectificació, supressió, limitació, portabilitat o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades personals. Les causes de denegació del dret d'accés les trobem a l'article 23 de l'RGPD, les quals han d'estar previstes a *"través de medidas legislativas"* (art. 23.1 RGPD).

Com s'ha exposat als antecedents, la persona reclamant circumscriu la seva petició d'accés a conèixer *"quines persones, en quin temps i formes han accedit a les meves dades en aquest últim any"*. Aquesta petició va ser denegada per l'Ajuntament de Barcelona en base al dictamen CNS 8/2019, emès per aquesta Autoritat, en què es fa referència al contingut i l'abast del dret d'accés a la informació personal (apartat IV), i en el que s'interpreta l'article 15 RGPD com segueix:

"D'entrada s'ha de fer notar que aquest article no exigeix que s'identifiqui el destinatari concret de la comunicació. Pot ser suficient identificar una categoria de destinataris (per exemple, l'empresa que gestioni el servidor on s'allotja la informació).

Més enllà d'això, certament, la definició de destinatari continguda a l'article 4.9) de l'RGPD pot fer sorgir algun dubte sobre l'abast d'aquesta obligació de transparència atès que es defineix com a destinatari 'la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo al que se comuniquen datos personales, se trate o no de un tercero. (...)'. Però l'element clau, tal com ja succeïa amb l'LOPD, cal buscar-lo en la referència a l'existència d'una comunicació de dades.

*Si bé l'RGPD no conté una definició del que cal entendre per "comunicació", sembla evident que no poden considerar-se com a tals els accessos del personal del propi responsable, atès que aquests formen part del responsable. **Només quan es surti de l'àmbit del responsable es podrà considerar que estem davant d'un destinatari a qui "se comuniquen"** les dades personals i, per tant, encabible en el concepte de destinatari.*

L'accés per part de persones que duen a terme les seves funcions professionals com a part integrant de l'entitat responsable del tractament (com a exemple, els diferents professionals assistencials o d'administració i gestió d'un centre sanitari), no suposaria pròpiament una "comunicació" als efectes de la normativa de protecció de dades ja que, en aquest cas, les dades de l'afectat (el pacient atès al centre sanitari) no surten del control i de l'àmbit de gestió del propi responsable.

Així, aquest accés no formaria part de la informació que l'article 15.1 (...) exigeix donar a l'afectat, ja que el personal propi de l'entitat que és responsable no seria un "destinatari al que s'han comunicat o es comunicaran dades personals"; als efectes de l'article 15.1.c) de l'RGPD.

Per valorar si l'argumentació de l'Ajuntament pot ser acollida per aquesta Autoritat, cal analitzar els termes de la sol·licitud d'accés formulada per la persona aquí reclamant davant de l'Ajuntament. Com s'ha indicat, el literal de la petició era el següent: *'quines persones, en quin temps i formes han accedit a les meves dades en aquest últim any'*. És a dir, dels termes de la petició ('quines persones' sense cap matis afegit) es desprèn clarament que la persona aquí reclamant volia conèixer qui havia accedit a les seves dades; accés que, per tant, inclouria, no només aquell efectuat per les persones que presten servei a l'Ajuntament

de Barcelona, sinó també aquells altres derivats d'eventuals comunicacions que l'Ajuntament hagués pogut fer a d'altres persones o entitats.

Doncs bé, de la resposta donada per l'Ajuntament s'infereix que aquest va entendre -equivocadament- que la petició d'accés de la persona aquí reclamant es limitava a conèixer la identificació de les persones empleades de l'Ajuntament que havien accedit a les dades de l'aquí reclamant, obviant per tant que la petició també s'havia d'entendre referida a conèixer si terceres persones, fora de l'àmbit de l'Ajuntament, havien accedit a aquestes dades com a conseqüència d'una eventual comunicació.

Un cop centrat l'objecte de la sol·licitud, cal entrar a analitzar si l'Ajuntament va resoldre la petició de conformitat amb la normativa de protecció de dades.

Al respecte, pel que fa la petició de l'aquí reclamant a conèixer la identitat del personal de l'Ajuntament que va accedir a les seves dades, aquesta Autoritat ja ha posat de manifest en diverses resolucions i dictàmens (per tots, el dictamen CNS 8/2019 citat pel mateix Ajuntament i que es pot consultar al web d'aquesta Autoritat), que no forma part del dret d'accés previst a l'article 15 de l'RGPD, conèixer la identificació del personal del responsable del tractament que ha accedit a les dades; i això perquè, en essència, aquest tipus d'accés no es pot considerar una comunicació de dades a tercers destinataris; i, conseqüentment, no es pot encabir a l'apartat 15.1.c) de l'RGPD, com a informació que la persona afectada té dret a conèixer en exercici del seu dret d'accés. D'acord amb l'anterior, i pel que fa al dret a conèixer la identitat de les persones empleades de l'Ajuntament que van accedir a les dades, cal dir que la resposta de l'Ajuntament denegant aquest accés des de l'òptica de la normativa de protecció de dades, és ajustada a dret. En aquest punt no és sobrer afegir que la persona aquí reclamant podria obtenir aquesta informació exercint el seu dret a la informació pública, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Pel que fa als accessos a les dades de la persona reclamant efectuats per terceres persones externes a l'àmbit del responsable del tractament (l'Ajuntament), com a conseqüència d'una eventual comunicació de les dades, en aquest supòsit sí que ens trobem davant la figura del "destinatari" de les dades en el sentit previst per l'article 4.9 de l'RGPD i, per tant, aquesta sí forma part de la informació que l'article 15.1 RGPD exigeix donar a la persona afectada. Així les coses, l'Ajuntament de Barcelona hauria d'haver informat a la persona reclamant, en resposta a la seva petició, d'aquelles eventuales comunicacions que l'Ajuntament hagués efectuat a tercers destinataris; o, en cas de no haver-se produït cap comunicació, també informar d'aquest extrem, ja que aquesta informació també formaria part del dret d'accés.

Per tot això, s'ha de concloure que la resposta de l'Ajuntament de Barcelona, denegant l'accés en base al dictamen CNS 8/2019 d'aquesta Autoritat, únicament pot estimar-se ajustada a la normativa de protecció de dades pel que fa a l'accés a la identificació del personal de l'Ajuntament; tanmateix, no procedeix la dita argumentació respecte de la resta de persones considerades destinatàries (referides a eventuales comunicacions per part de l'Ajuntament), raó per la qual procedeix l'estimació parcial de la present reclamació ja que la persona interessada té dret a que es faci efectiu el seu dret d'accés respecte d'aquestes.

5. De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en els casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del

tractament per tal que faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faci efectiu l'exercici del dret d'accés de la persona reclamant en els termes exposats al fonament de dret anterior; és a dir, l'informi si l'Ajuntament va comunicar o no les seves dades a terceres persones o entitats; i en cas d'haver-ho fet, informar-lo dels destinataris o categories de destinataris. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats i es notifiqui a la persona reclamant, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot això, resolc:

1. Estimar parcialment la reclamació de tutela formulada pel Sr. (...) contra l'Ajuntament de Barcelona.
2. Requerir a l'Ajuntament de Barcelona per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret quart. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.
3. Notificar aquesta resolució a l'Ajuntament de Barcelona i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,